

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJ NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnj vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgov. rni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON št. 11-57

Odbor pol. društva „Edinost“

je po posvetovanju, katerega so se udeležili tudi odborniški namestniki, slovenski mestni svetovalci in zaupniki iz okolice, sklenil sledeče:

1) S ponovnim izrazom *popolnega zaupanja* do svojih soodbornikov, poslancev dr. a Rybář in dr. a Gregorin, je odbor vzel z odobravanjem na znanje ustanovitve „Narodnega kluba“, kateri si je nadel posebno misijo, da doseže združitev jugoslovanskih zastopnikov v poslanski zbornici;

2) je tudi v dognanem soglasju z volilci tržaške okolice odobril zvezo „Narodnega kluba“ s „Hrvatsko-slovensko zajednico“ kot prvi korak v označeni smeri;

3) z obžalovanjem pa je spoznal, da ta umestni ukrep „Narodnega kluba“, izvirajoči iz najčistejših namenov, ni našel v delu slovenske javnosti pravega umevanja, ne samo, nego se je tudi namenoma krivo tolmačil;

4) uvaževaje novi položaj, ki je nastal po takem krivem tolmačenju in neopravičljivem hujkanju, naperjenem posebno proti poslancema dr. u Rybářu in dr. u Gregorinu, ter v skrbeh radi posledic, ki bi mogle vsled tega nastati ravno oni stvari, kateri se je hotelo koristiti, tembolj, ker bi v takem stanju stvari bilo otežkočeno delo za doseg glavnega smotra, za združitev namreč vseh jugoslovanskih zastopnikov in uvaževaje tudi razpoloženje v kraško-ajdovskem volilnem okraju:

— odbor priporoča dr. u Rybářu in Gregorinu, da izstopita iz „Hrvatsko-slovenskega kluba“, da se za sedaj ne pridružita nobeni jugoslovanski skupini, ampak da ohranita svobodno roko, da zamoreta tem uspešneje delovati za združitev vseh jugoslovanskih zastopnikov v eno parlamentarno skupino.

O tem sklepu odbora Pol. dr. Edinost sta bila na Dunaju bivajoča poslanca dr. Rybář in dr. Gregorin nemudoma obveščena.

Dr. Rybář in dr. Gregorin izstopila iz „Narodnega kluba“.

DUNAJ 25. Uvaževaje današnji sklep političnega društva „Edinost“, sta poslanca dr. Gregorin in dr. Rybář danes izstopila iz „Narodnega kluba“. Ta svoj izstop sta naznanila predsedstvu „Narodnega kluba“, ter v tem naznanilu izrazila željo, da bi tudi v bodoče ohranila prijateljske vezi s klubom. Ob enem sta izrazila nado, da bo možno v najbližnji bodočnosti doseči združitev vseh jugoslovanskih poslancev. Dr. Gregorin in dr. Rybář izdasta proglas na svoje volilce.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V.

Kosovo polje.

Ta krik je privabil goste k oknom, godba je vihnila, in čuti je bilo samo žvenket orožja in ponovno klicanje „Bajazet!“ „Bajazet tukaj!“ je vskliknilo junaštvo, deroč proti vratom in k odhodu na vrt; skakali so nestrpnost celo iz odprtih oken. Branković je stal do sedaj z golim mečem: njegov notranji nemir, ti dogodki, kakor blisk sledeči drug drugemu, so ga skoro omamili.

„Mari me je uročil Vukodlak?“ je šepetal sam sebi, „da začenjam prepire takrat,

*) Vukodlak — v bajki Srbov mrtev človek, ali pa včasih tudi živ, obseden od morilnega duha. Tudi iz groba vstaja baje mrlji in hodi morit. Nekaj sličnega, kakor naš volkodlak, ali pa nemški Währwolf.

BRZOJAVNE VESTI.

DRŽAVNI ZBOR.

DUNAJ 25. Poslanska zbornica je pričela prvo čitanje bančne predloge. — Finančni minister je predložil zakonski načrt, tičeči se monopolizacije umetnih sladkovin.

Zbornica je sklenila, da odkaze bančno predlogo odseku.

Ministrski predsednik baron Gautsch je odgovoril na interpelacijo posl. Stöizla glede uvoza mesa.

Zbornica je izročila bančno predlogo bančnemu odseku.

Ministrski predsednik baron Gautsch je odgovoril na interpelacijo glede pomanjkanja mesa, pojasnil tozadevni pravni položaj napram Ogrski, ter ugotovil, da ne obstoji nikakva tajna pogodba z Ogrsko. Uvoz prekomorskega mesa je bil že tudi pred nagodbo vezan na dovoljenje druge države polovice. Ministrski predsednik je naznanil, da se hodo glede uvoza argentinskega mesa vršili v prihodnjih dneh ustmeni dogovori z Ogrsko, ter izjavlja, da so vsi napadi proti prejšnjim ministrom in posebno proti prejšnjemu trgovskemu ministru dr. Weisskirchnerju, neutemeljeni. (Odobranje.) Ministrski predsednik ugotavlja, da dosedanje skušnje z argentinskim mesom niso bile ravno ugodne in povdarja, da z dosedanjim uvozom niso bile prizadete cene živine in tudi ne oškodovane koristi kmetijstva. Tudi glede izrabe bližje ležečih virov mesa se vodijo razprave z Ogrsko.

Ministrski predsednik omenja akcije za povzdigo živinoreje ter zagotavlja za dovažanje mesa v velika tržišča znatna znižanja tarifov za živino in meso na državnih železnica. To znižanje bo za sedaj dovoljeno za tri mesece, pod pogojem, da bodo dotične občine znatno znižale tržne in klavne pristojbine. (Odobranje.) Tudi za slučaj podražanja mleka zagotavlja vlada znižanje voznine. Glede porabe sočivja, jajc in sadja je uvedena uspešna akcija. Ministrski predsednik je povdarjal, da draginje ne povzroča kmetijstvo, ampak visoki produkcijski troški, ki povzročajo visoke cene. Ministrski predsednik je zaključil, da bo vlada, v svesti svoje odgovornosti, tudi v zadevi draginje storila svojo dolžnost. Ministrskemu predsedniku so od mnogih strani čestitali.

Nato je začela razprava o nujnih predlogih glede volitev v Drohobiczu.

Prihodnja seja jutri. Dnevni red: Razpravljanje o predlogih glede draginje mesa.

Ljudsko štetje v drž. zboru.

DUNAJ 25. V današnji seji državnega zbora je dr. Rybář vložil na ministra notranjih zadev interpelacijo radi ljudskega štetja.

Dr. Laginja načelnik bančnega odseka.

DUNAJ 25. Bančni odsek se je po seji zbornice konstituiral in izvolil načelnikom posl. dr. a Laginjo.

Zastopniki parlamentarnih poročevalcev pri predsedniku poslanske zbornice.

DUNAJ 25. Odposlanstvo poročevalcev drž. zbora je bilo danes pri predsedniku dr. u Sylvestru kateremu je čestitalo na izvolitvi ter izrazilo željo, naj bi novi predsednik primerno uvaževal sodelovanje časopisja pri parlamentarnem delu.

ko je najbolj potrebno, da utajim svoj notranji vihar?“ Kriki „Bajazet!“ so ga še bolj preplašili: „Ta norec!“ Je butnil Branković z nogo, — „vse je izgubljeno!“

Ko je junaštvo vdrlo na vrt, pomešal se je tudi on v njih množice, in hitel je z njimi k prostoru, od koder je donelo klicanje. Ko so pritekli na ono mesto, so vsi obstali, in so kar onemeli vsled nepričakovane prizora.

Na klopici iz trave je sedela Lazarjeva hči, krasna Mileva; Milan Topličanin, ta radi svoje lepote in hrabrosti proslavljeni junak, jo je držal v objemu, da ne omahne v omedlevice. Njegova leva rama je bila ranjena, in kaplje krvi so kapljale kakor rubini na belo obleko deve; ni se pa brigal za to, ni se brigal za junake, ki so ga obkolili: zrl je samo na svojo ljubico, in trudil se je, da bi jo z najslajšimi imeni poklical zopet v življenje. V drevesu za njim globoko zarito je tičalo bodalo; jasno je bilo povsem, da je bilo vrženo iz daljave, a je svoj cilj zgrešilo in je zadelo samo ramo Milana in se zarilo v deblo.

„Ta pes!“ se je srdil Kazančić, vračajoč se od zasledovanja, „ne pričakuje ostrine srbskega meča, ampak samo iz daljave in iz skrivališča je kakor gad pičil

Poslanstva so izrazila posebno željo, naj bi se ne trajale predolgo.

Predsednik dr. Sylvester je odgovoril, da ume sodelovanje časopisja, ter da bo vedno po možnosti podpiral delo časniških poročevalcev.

V odposlanstvu so bili zastopani časnikarji vseh narodov.

Zavarovanje mornarjev in ribičev.

DUNAJ 25. V današnji seji načelnikov klubov je bilo na predlog posl. Conci-ja sklenjeno, da se izroči zakonske načrte o zavarovanju mornarjev in ribičev posebnemu odseku in da bo ta odsek izvoljen v eni prihodnjih sej.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 2. Tehniška obstrukcija traja dalje. Bilo je več poimenskih glasovanj, nakar je bila seja zaključena in odgodjena na jutri.

Francoski konzul umorjen v Maroku?

DUNAJ 25. „Zeit“ poroča iz Pariza, da je pozno po noči dospela pariškim listom vest, da je bil umorjen konzul v Alkasarju. Vest pričakuje pa potrdila.

Papežovo zdravje.

RIM 25. Papež, ki je bil včeraj v postelji, se počuti danes bolje. Zato sta zdravnik Pedacci in Marchiafava danes dovolila papežu, da sme pozneje nekoliko iz postelje, a da mora ostati v naslonjaču.

Mednarodni položaj je kritičen.

LONDON 25. „Morningpost“ piše, da ni bil od julija 1870 mednarodni položaj tako kritičen kakor sedaj. Nemčija je stavila Franciji take zahteve, v katere ista ne more nikakor privoliti. Vendar bo možno z nekoliko dobre volje premagati krizo, ki leži sedaj nad Evropo.

Cesar se ne udeleži velikih vojaških vaj.

BUDIMPEŠTA 25. „Pester Lloyd“ poroča, da je cesar definitivno sklenil, da se ne udeleži velikih vojaških vaj, ki se bodo na jesen vršile v severni Ogrski, in sicer radi tega, da se ne izpostavi velikim naporom, združenim z vajami. Vrhno vodstvo vojaških vaj bo poverjeno prestolonasledniku Franu Ferdinandu, ki mu bo pridružen nečak nadvojvoda Karol Fran Josip.

Aviatika.

KOMORN 25. Aviatik Szekely se je s tukajšnjega vojaškega vežbališča dvignil v zrak proti Gjuru ob 6.55 zjutraj. Mnogoštevilno zbrano občinstvo je priredilo letalcu živahne ovacije.

GJUR 25. Aviatik Szekely je došel semkaj ob 7.30 zjutraj. Popol. namerava odleteti v Požun.

PETROGRAD 25. Letalec Slusarenko, ki je ob 7. uri zjutraj z enim pasažirjem odletel v Carskoje Selo, je ponesrečil. Njegov aparat se je popolnoma razbil. Pasažir se je ubil, aviatik si je zlomil obe nogi.

Turčija.

CARIGRAD 25. Govori se, da se sultan ni udeležil narodnih svečanosti, ker se po svojem povratku iz Albanije ne počuti dobro. Povodom požara v Balatu so pogorele tudi tri sinagoge in ena šola.

Vročina.

BUDIMPEŠTA 25. V parni čistilnici je danes sedem deklic obolelo vsled vročine. Iz Paka poročajo, da je tamkaj vsled soln-

čarice umrl poljski čuvaj Pupp. Vročine je bilo 52 stopinj Celzija.

BEROLIN 25. Afrikanška vročina traja dalje. Tudi danes je solnčarica zadela več oseb, od teh sta umrli dve.

Kolera.

SOLUN 25. Vojaki so zanesli kolero tudi že v Djakovar; kjer je že zbolelo 8 vojakov, od teh sta dva umrli. V Peču se kolera tudi zazirja med četami. Bolezen so zanesli bolniki, nahajajoči se v štirih batalijonih, ki so nedavno dospeli tjakaj.

Ustaja v Albaniji.

DUNAJ 25. „Reichspost“ poroča iz Cetinja, da so se razbila pogajanja med voditelji Malisorov in porto. Skaderski nadškof mons. Seregi je odpotoval. Turške čete so že zaprile operacije proti ustašem.

CARIGRAD 25. Vojni minister je odredil, da se mobilizuje 1500 redifov v Cezareji, in da se odpošlje v Albanijo 2 oklopna avtomobila.

PETROGRAD 25. „Novoje Vremnja“ poroča iz Cetinja: Prestolonaslednik Danilo odpotuje v posebni misiji glede albanskega vprašanja v Petrograd in v druge prestolnice.

SOLUN 25. Glasom nekega uradnega poročila iz Janine so stavili v gorah se nahajajoči ustaši sledeče zahteve: Strogo ustavno vladanje, gradnjo cest in mostov, odsluženje vojaštva v domačih krajih, pouk albanskega jezika v lastnih šolah z uporabo latinice, splošno pomiloščenje.

V tem slučaju bi se ustaši vrnili z gor in prisegli sultanu zvestobo.

CETINJA 25. (Iz uradnega vira) Vest, da je črnogorski kralj naprosil zastopnike vlasti, naj pri porti delajo na to, da ista ne dovoli Malisorom novih koncesij, je popolnoma neresnična in tendenciozna. Nasprotno so Malisorji vsled neenakega boja onemogli in popolnoma uničili in prosijo za olajšanja, ki bi jim dovolila, da se smejo čim prej vrniti v svojo domovino, kar Črnagora odkritosrčno želi in podpira.

Veliki požar v Carigradu.

CARIGRAD 25. Glasom poročila policijskega ravateljstva je povodom zadnjega velikanskega požara pogorelo v Stambulu 2224 hiš, nad 300 prodajalnic, med temi 15 pekarij, 10 mošej, dve vladni poslopji, piroz generalnega štaba in municipalltete, žandarmerijska stražnica, dve kopališči, en muzej, dva samostana dervišev in nekoliko šol. Poročilo ugotavlja, da je požar nastal vsled neprevidnosti nekega Mehmeda, ki je v sobi nekega prenočišča pustil posodo z gorečim ogljem. Mehmed in njegov tovariš Murad sta bila aretirana. Poročilo dementuje vest, češ, da je bilo zažgano in izjavlja, da so bile proti razširjevalcem takih zlobnih govoric ukrenjene odredbe. Aretirane osebe so navadni tatovi.

Vlada je darovala za pogorelece 5000 funtov. Večina turških listov je začela nabirati darove.

CARIGRAD 24. Vojno ministerstvo je izdalo komuniké, da so bili pri požaru rešeni vsi dokumenti generalnega štaba; vendar se je, kakor se čuje, izgubilo nekoliko neznatnih papirjev in tudi nekoliko kart generalnega štaba.

Inozemski diplomatje so izrazili velikemu vezirju in ministru za unanje stvari svoje sožalje.

PODLISTEK.

Aeroplan.

Anton Stekar.

Brata Wright sta prva človeka, ki sta resnično letela. Že kakor dečka sta se zanimala za letanje. Ko je pa leta 1896 prinesla brzovjaka v Ameriko vest o smrti Lilienthala, sta sklenila posvetiti svoje življenje letalnemu problemu. Začela sta študirati vse spise o človeškem in pičjem poletu, posebno spise Lilienthala in pričela leta 1900 s praktičnimi poskusi. Napravila sta si drkalna letala v zmirom večji meri in popolnosti, in ko sta bila dovršila preko 2000 drkalnih poletov, je bilo njihovo drkalo zrelo za motor in vijake. Dne 17. decembra 1903 se jima je posrečil prvi polet v navzočnosti nekaterih oseb: ta dan je rojstni dan aeroplana. — Brata Wright sta držala svojo iznajdbo tajno in delala neumorno na izpopolnitvi. Zatorej dolgo časa tudi ni hotel nihče verjeti njiju vspehom, posebno v Evropi, kjer so ljudje navajeni na „amerikanski bluff“. „Brata letalca“ sta dobila ime „brata lagalca“. Šele,

(Pride še.)

Mejni grof Pallavicini je odpovedal za jutri napovedani din, kateremu bi bil imel slediti ples. Pluji vladarji in vlade pošiljajo sožalne brzojavke. Pomožna akcija je že pričela. Sultan je daroval 2500, otomanska banka in uprava svetilnika po 2000 turških funtov. — Ustanovili so tudi pomožni odbor.

Daljni požari.

Požar mestnega dela Balat je bil pogasen proti 9. zvečer. Pogorelo je okoli 500, večinoma malih hiš. Pogoreli so se podali v barkah v židovski del mesta Haakej, ki se nahaja na nasprotnem bregu Zlatega roga. Ena barka se je prevrnila, vendar so bile v barki se nahajajoče osebe rešene.

Proti štirim popoldne je nastal tretji požar, v nedaleč od včerajšnega pogorišča ležečem mestnem delu Jusuf paša. — Ta požar je bil pogasen v eni uri. Škoda ni velika.

Proti polnoči je naznanjen požar iz mestnega dela Skutari, ki leži na azijskem delu Bospora.

Stanje vojnega ministra.

Uradno se potrjuje, da je vojni minister včeraj po tramu, ki je padel na njega, dobil na zadnjem delu glave tri cm dolgo rano in na spodnji strani obraza več prask. Minister je padel v omedlevico, a se je kmalo zavedel.

Na podlagi večernega bulletina je bila temperatura in stanje ministra normalno. Nade je, da ozdravi popolnoma v 3 do 4 dneh.

Pogorišče. — Vzroki požara.

Pogorišče, ki se razširja nedaleč od Zlatega roga do Marmarskega morja, nudi strašno sliko. Kolikor daleč sega oko, se ne vidi drugo kakor razvaline, iz katerih se vali dim. Pogoreli, katerih je čez 50.000, prenočujejo na planem.

Dosedaj redarstvo še ni moglo ugotoviti, da bi šlo za požig. Požar treba bržkone prepustiti nesrečnemu slučaju. Da se je požar tako strašno razširil, treba pripisati pomanjkanju vode in slabi organizaciji gasilcev. Redarstvo je danes aretiralo več oseb, vendar večinoma take, ki so poskušale krasti rešene stvari. Vesti, da je prišlo 50 oseb ob življenje, so popolnoma neutemeljene. Dosedaj se je ugotovilo, da sta zgorela le ena deklica in en odrasli človek. Zdi se, da so poginile k večjemu še tri osebe. Število ranjenih ognjegascv, vojakov in privatnikov utegne znašati okoli 50. — Policija navaja, da je število pogorelih hiš 3000—5000.

Skupna škoda znaša 1 in pol milijona funtov, to je okoli 33 milijonov K. Škoda zavarovalnih družb znaša 25.000 funtov.

Niže ljudstvo smatra nesrečo za božjo kazen. Nasprotniki sedanjega režima izrabljajo nesrečo za agitacijo proti mladoturški vladi.

Sofija 25. Car, carica in prestolonaslednik so odpotovali v inozemstvo.

Racconigi 25. Grški kralj Jurij je prišel včeraj obiskat italijansko kraljevsko dvojico in je prisostvoval zaroki srbske princesinje s princem Ivanom, sinom velikega kneza Konstantina.

Atene 25. Zbornica je vsprejela proračun, nakar je bilo zasedanje odgodjeno do oktobra.

Tanger 25. Španski kralj Alfonz je odpotoval na Angleško.

Dunszag 25. Požar je upepelil tukaj 52 hiš. Zgorelo je tudi mnogo živine in žita. Škode je okoli 200.000 K.

Hrvatsko-slovenski klub.

Pod tem naslovom priobčuje „Agramer Tagblatt“ od 24. t. m. nastopne izjave poslanca Spincica, podane poročevalcu rečenega lista v navzočnosti poslanca M. Mandića:

Pri tem združenju — narodnega kluba s Hrvatsko-slovensko zajednico — ne more

ko se jima je bilo bati, da jim francoska šola zraste preko glave, je prišel Wilbur Wright leta 1908 na Francosko, da pokaže, kaj zamore njegov aeroplan. In Evropa je obstrmel, ko je videla ta krasni, sigurni in svobodni polet umetne ptice. Po sodbi strokovnjakov je Wrightov biplan pravi tehnični umotvor. Žal, da ne bomo imeli prilike občudovati ga pri tekmah. Tu naj sledi kratek opis.

Nosilna krova sestojata iz lesenega ogrodja, prevlečenega na obeh straneh s perkalom. Dolga sta po 12,5 m, široka po 2 m in oddaljena drug od drugega za 1,8 m. Zadnji robi na desni in levi so vijugasti. V daljavi 3,5 m pred nosilnim krovom se nahaja visočinsko krmilo, katero sestoji iz nadrejenih plošč, dolgih po 4,5 m in širokih po 0,8 m. Pobočno krmilo je vrejeno v daljavi 2,5 m za krovom; tvorita ga dve ozki paralelni plošči. Ves aeroplan počiva na nizkem sinanskem stojalu, ki je spredaj podaljšano in zakrivljeno navzgor, da drži visočinsko krmilo. Sedež za letalca je na spodnjem nosilnem krovu na levi, motor se nahaja na desni in v sredi je prostor za pasajirja. Lesena vijaka sta prirejena tik za nosilnim krovom in merita v premerju po 2,80 m; obračata se 450 krat v minuti. Motor je močan 25 konjskih sil in tehta 90 kilogramov.

bliti govora o kakem principijelnem vprašanju. Stvar je mnogo — mnogo jednostavnejša. Kakor vam znano, smo mi primorski poslanci ustanovili svoj klub: narodni klub. Začetkoma smo ga hoteli imenovati „Primorski klub“, ali smo opustili to. Izkušnja iz prejšnjih let nam je pokazala, da bi kakor samostojna frakcija, takorekoč osamljena, mogla le malo doseči. Jako pogosto je bilo vsled absentiranja različnih poslancev slučajev, ko nas je bilo v klubu zbranih kaka četvorica poslancev, tako, da takorekoč nismo nič šteli. Če je torej že ta razloga dovolj, da iščemo priklapljenja k večji, številnejši skupini, pa se je to pot pridružila še okolnost, da smo mi tudi številno postali šibkejši. Bilo je torej v našem interesu, da se liiramo z ostalimi jugoslovanskimi poslanci. Liiramo pravim, ker fužijoniranje ne bi bila prava beseda. Storili smo jednostavno isto, kar so storili Čehi in Poljaki. Tudi oni tvorijo jednotne zveze, dasi nikakor niso homogene stranke. Razlike v menenjih, različni politični nazori, in vidiki, se po takem alijiranju nikakor ne odpravljajo. Poravnava se le medsebojno v klubu samem. Mi Istrani n. pr. niti od daleč ne mislimo na to, da bi bili v vseh točkah solidarni z drom Sušteršičem. Vzemite n. pr. vprašanje, ki je sedaj tako aktualno — vprašanje mesa. Mi v Istri, posebnost pa poslanci Trsta in Opatije, hočemo cenejšega mesa, smo zato tudi za rešitev tega vprašanja v smislu konsumentov. Slovenci iz Kranjske in Štajerske pa so agrarci, torej producenti in zastopajo čisto nasprotno interese. Naravno je torej, da bomo ob tej točki različno glasovali. Sicer pa je momentano malo vprašanj, ki bi mogla dovajati do principijelnih diferenc. Ob bančnem vprašanju smo s „Hrvatsko-slovensko zajednico“ solidarni. Jaz sem uverjen, da je bančna vladina predloga za nas zelo ugodna. Sicer pa utegnemo za to kaj izposlovati od vlade. To pa moremo zopet le tedaj, če pripadamo veliki in vplivni skupini. In to je tudi razlog našemu — taktičnemu postopanju. Res je, da Dalmatinci niso bili tega mnenja. Če pa je bila ustanovitev „Dalmatinskega kluba“ potrebna in koristna — o tem sedaj še ne moremo soditi. Pa saj bomo videli. Na vsak način — naš korak nikakor ni bil načeljen in odločen. Ta korak ne pomenja nikak preobrat. Mi si pridružujemo svobodno roko v vseh vprašanjih, ki so lokalnega ali principijelnega interesa. Mi smo postopali le iz tehnično-parlamentarnih in takorekoč parlament-ekonomičnih vzrokov. Sicer pa ostanemo kakor smo bili.

V svoji pripombi pravi „Agramer Tagblatt“: „Te izjave državnega poslanca, ki je jednako visoko cenjen v Hrvatski, v Dalmaciji in v Istri, so pač taka, da morejo odstraniti vsa nespornost, kriva tolmačenja in bojazni, ki so nastale vsled vstopa „Narodnega kluba“ v „Hrvatsko-slovenski klub“.

Naše štetje in magistratovo štetje.

V včerajšnji številki smo na kratko omenili glavni uspehi ljudskega štetja glede narodnosti, oziroma „občevalnega jeolika“, doseženih na podlagi šestmesečnega „truda“ in „mukotrpnega“ dela magistratnih „komisarjev“.

Oglejmo si ga sedaj najprvo številke v mestu ter jih primerjajmo s števiki volitev dne 13. junija t. l. V prvem okraju (Sv. Vid) našli so med 18910 prebivalci 1993 Slovencev. Na volitvah pa je dobil slovenski kandidat 784 od 3564 veljavno oddanih glasov. Na en glas prihaja povprečno 5,3 oseb. Z ozirom na volilne uspehe bi moralo biti v tem okraju 4155 Slovencev. Moremo torej računati, da so nas v tem okraju ogoljufali za 2162 duš.

V drugem okraju (Staro mesto) je 13853 prebivalcev; med temi je našel ma-

Kakor smo že omenili, leži pri tem aeroplanu vzdrževanje ravnotežja v roki letalca, ker niso omislene nikake priprave za avtomatično stojnost. Visočinsko krmilo služi letalcu tudi za vzdrževanje ravnotežja v podolžni smeri. Zvezano je z levim ročajem, ki se premika naprej in nazaj. Kadar čuti letalec, da omahuje letalo naprej, premika ročaj nazaj, vsled česar se obrača visočinsko krmilo navzgor; in ker pritisne zrak od spodaj na površevno ploščo krmila, se letalo vzravna; kadar pa čuti letalec, da omahuje letalo nazaj, premika levi ročaj naprej in zgodi se obratno.

Za vzdrževanje poprečnega ravnotežja sta izumila brata Wright genijalno priredbo, takozvano *vijzatev nosilnega krova* (gauchissement). Ta obstoji v tem, da se vijzajo zunanji zadnji vijugasti robi nosilnih krovov tako, da so desni zakrivljeni v isti smeri navzdol, kakor levi navzgor. To vijzatev dosežemo s pomočjo desnega ročaja, ako ga nagnemo na desno ali na levo. Kadar čuti letalec, da omahuje letalo na primer na desno, nagne desni ročaj na levo; vsled tega se zakrivijo desni zadnji robi navzdol, in levi v isti smeri navzgor. Ker sta sedaj nosilna krova na desni strani, na levi manj zakrivljena nego navadno, narašča na desni upor zraka in z njem vzgon za isto mero, kolikor odneha na levi. (Pride še).

gistrat 337 Slovencev. Na volitvah je bilo v tem okraju oddanih 2646 glasov, tako, da prihaja na enega volilca 5,2 oseb. Na podlagi tega je v tem okraju 1180 in ne (kakor so jih Slovencev našli) 337, torej so nam ukradli v tem okraju 843 duš.

V tretjem okraju (Novo mesto) so našli med 19572 osebami 1997 Slovencev. Na volitvah je pa glasovalo 3659 oseb, a slovenski kandidat je dobil v tem okraju 894 glasov. In ker prihaja na vsakega volilca 5,3 oseb, je tu najmanjše 4738 Slovencev, našli pa so jih 1997, to je: magistratni komisarji so nas v tem okraju ogoljufali za 2741 duš.

V četrtem okraju (nova mitnica) so našli med 20545 prebivalcev 1282 Slovencev. Oddanih pa je bilo 4387 glasov; našen glas prihaja 4,7 oseb. Ker je dobil slovenski kandidat 818 glasov, bi torej moralo biti v tem okraju 3844 Slovencev. Našli so jih pa, kakor že omenjeno, 1282, torej 2562 premalo.

V petem okraju (Stara mitnica) so našli med 33492 prebivalcev 1258 Slovencev. Oddanih je bilo 6403 glasovi. Za Slovence 866. Ker prihaja na vsakega volilca 5,2 oseb, bi moralo biti v tem okraju 4503 Slovencev. Tu so nas torej ogoljufali za 3254 duš.

V šestem okraju (Sv. Jakob) so našli med 20.364 prebivalcev 2293 Slovencev. Oddanih je bilo 3821 glasov. Na vsak oddani glas prihaja 5,3 oseb; z ozirom na 942 slovenskih glasov je torej v tem okraju 4992 Slovencev, prikrajšani smo torej tu za 2699 duš.

V vsem mestu so torej utajili 14.252 Slovencev, tako, da je v mestu 23.412 Slovencev, a to, če štejemo vse socialiste za Italijane! Ker pa temu ni tako, je število Slovencev v mestu še večje.

To je naše štetje, ki sloni na dejstvih, na dobrih fundamentih. In ne kakor ono magistratovo, ki je le sad večmesečnega „truda in dela“, ki so ga imeli razni „komisarji s — korekturami.

Dnevne vesti.

Zaroka srbske princesinje Helene. Kakor smo včeraj na kratko poročali, se je v Racconigi zaročila srbska princesinja Helena s princem Ivanom, sinom ruskega velikega kneza Konstantina.

Princesinja Helena, najstarejša treh otrok kralja Petra in pokojne črnogorske princesinje Zorke, bo meseca oktobra t. l. stara 27 let, njen ženin, princ Ivan je nedavno dovršil 25. leto starosti. Princ je sin velikega kneza Konstantina Konstantinoviča in njegove soproge Elizabete Saško-Altenburške; tudi njegova stara mati je bila princesinja Altenburška, stari oče je bil brat cesarja Aleksandra II.

Dr. Ravnihar v Maločeškem klubu. „Slov. Narod.“ poroča z Dunaja, da je ljubljanski poslanec dr. Ravnihar priglasi svoj pristop v mladočeški klub. Mladočeški klub bo sklepal o sprejetju dr. Ravniharja v posebni v ta namen sklicani seji. Brez dvoma pa da je, da mladočeški klub vsprejme dr. Ravniharja.

Škofovska posvetovanja se vršijo v Banjaluki. Gre baje za to, da se doseže sporazum med svetno duhovščino in frančiškani. Vso akcijo je vzel v roke banjalški škof Marković.

Razpust hrvatskega sabora. Hrvatski opozicijski listi so priobčili neko poročilo iz Budimpešte, da bo hrvatski sabor v kratkem razpuščen in da se bodo nove volitve vršile meseca septembra ali oktobra.

Domače vesti.

Slučaj, ki kričeče ilustrira „Jutrovo“ metodo. Neko odprto pismo v „Jutru“, datirano iz Črniča pri Gorici, ki je vsebovalo srdite napade na d. ra Gregorina, je te dni vzbujalo veliko pozornost. Pismo je bilo objavljeno v imenu krajnega odbora narodno-napredne stranke v Črničah. V nedeljo pa smo na slavnosti in Ajdovščini doznali od kompetentnih oseb iz narodno-naprednega tabora v Črničah, da krajni odbor ni odposlal nikakega takega pisma in da tudi ni nikogar pooblastil, da objavi tako pismo v njegovem imenu! Ta slučaj res kričeče ilustrira metodo, ki jo uveljavlja „Jutro“ ob dogodkih, ki bi po svoji veliki pomembnosti zahtevali pred vsem treznosti, resnosti, objektivnosti, stvarnosti in — lojalnosti v razpravljanju.

Kakor so nam zatrjali Črničani, bo imel ta dogodek svoj interesanten epilog.

Dunajski dopisnik „Jutra“, gospod Vitomil Fedor Jelenc, je začutil potrebo, da je s svojim polnim podpisom reagiral na naša očitanja, da se „Jutro“ lovi za senzacijami in da so njega dunajski poročila tendenciozna. — Ker mi poznamo le list „Jutro“, a so nam osebe povsem postranske, seveda tudi nismo smatrali za potrebno, da bi bili reagirali na izjavo gosp. Vitomila Fedora Jelenca.

Ali zdi se, da hoče gospod Vitomil Fedor Jelenc za vsako ceno igrati — junaka, nekakega političnega Martina Krpana. Zato pozivlja na korajžo dr. Gregorina in dr. Rybářa. Pravi, da bi celo rad prišel pred ljubljansko poroto. Gospod Vitomil Fedor naj se kar potolaži. Nihče ni imenoval njegovega imena in naj se le nikar

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za soboto, dne 29. julija 1911

ob 7. uri zvečer

JAVEN SHOD

ki se vrši

na planem, na zemljišču gosp. Preloga pri Sv. Jakobu (pri cerkvi)

DNEVNI RED:

Ljudsko štetje in tržaški Slovenci.

Ker je ta predmet velike važnosti, vabi podpisani odbor k obilni udeležbi.

Odbor pol. društva „Edinost“.

ne dela tako zelo važnega. Naj si bo le na jasnem, da vse njegovo klicanje na korajžo ostane brezuspešno. Dr. Gregorin in dr. Rybář se gotovo ne bosta pravdala z njim: z gospodom Vitomirjem Fedorom Jelencom!

Gonja „Jutra“ škoduje napredni stvari. Pod tem naslovom piše „Soča“: To smo pribili in pri tem ostajemo, pa če se „Jutro“ še tako odločno zavaruje proti našemu očitku, da dela gonjo, ki samo škoduje napredni stvari. — „Jutro“ je kričav list, ki dela iz muh slone ter živi od samih tendencioznih in senzacno obrnjenih vesti. — Tako kričanje in preobračanje dejstev pa le škoduje napredni stvari. Kot „neodvisen političen dnevnik“ ima „Jutro“ lepo nalogo, katere pa ne vrši, marveč se rajše lovi okoli ter dela zgago in seje prepire in združbe v napredne vrstve, kar spričuje najboljše sedanja njegova gonja proti primorskim poslancem. To pribijemo z nova, ker to škoduje napredni stvari. Malo več hladne krvi!

40-letno zvesto službovanje. C. kr. namestnik je podelil šolskemu slugi na c. kr. drž. gimnaziju v Trstu, g. Jerneju Novaku častno medaljo za 40-letno zvesto službovanje. Počestencu častitamo tem iskrene, ker je bil vse svoje življenje in je tudi danes zvest sin svojega naroda in je tudi vspešno sodeloval v našem „Del. podp. društvu“, ki je eden ogelnih kamenov organizacije tržaških Slovencev.

Najbolji odgovor. Z ozirom na dogodke v našem političnem življenju je umljivo, da so bili na nedeljski slavnosti v Ajdovščini posamični Tržačani, o katerih je znano, da posejajo v politično življenje, predmetom posebne pozornosti. Na raznih mestih so se vršile debate, menenja so se križala, navajali so se argumenti pro in contra. Ali kakor velekarakteristično moremo zabeležiti dejstvo, da med vsemi onimi, ki so se izjavljali proti združenju „Narodnega kluba“ s „Hrvatsko-slovensko zajednico“ v skupno formacijo, ni bilo niti jednega — in Tržačani so provocirali tozadevna menenja — ki ne bi bil obsojal grde osebnosti gonje proti dr. Gregorinu in dr. Rybářu! Niti enega ni bilo, ki bi bil odobral metodo „Jutra“, marveč so vsi odklanjali vsako soglasje s tem listom. Eni so povdarjali: „Kaj nas briga“, kar piše „Jutro“! — Drugi: „Mi ne moremo zato, kar zagreša „Jutro“! Tretji: „Ne očitajte nam tega, saj vemo vsi, kaj je „Jutro“! Četrtri: „Jaz niti ne čitam „Jutra“! itd. itd.“ Vsi pa so glasno povdarjali, da priznavajo v polni meri in brezpogojno velike zasluge, ki jih imata dr. Gregorin in dr. Rybář za slovensko stvar v Trstu.

To demonstrativno odklanjanje vsake skupnosti z „Jutrom“ je pač najboljši odgovor na nizkotno osebnostno gonjo, s katero se „Jutro“ ravnokar žalostno proslavlja v slovenskem političnem življenju.

Inženir. Inženirski izpit iz stavbene stroke je napravil g. Fran Zupančič, starešina akad. tehn. društva „Triglava“ dne 24. t. m. na graški tehniki.

„Jutro“. V odgovor na krivične in ne-kvalifikovane napade od strani ljubljanskega „Jutra“ na naše prezaslužne poslance in ne-ustrašene in požrtvovalne bojevnike za napredek skupnega tržaškega Sloventstva, izjavljamo, da od daues naprej ne vsprejem več imenovanega, tržaškemu Sloventstvu škodljivega lista v razpravljanje v moji tobakarni.

Trst, dne 26. julija 1911.

Štefan Stanić, tobakarnar Molino Piccolo 14.

Pripomba uredništva. Te dni je bilo že v našem uredništvu nekaj tobakarnarjev iz mesta in okolice z obvestilom, da nočejo več prodajati „Jutra“, kar naj priobčimo v listu. Mi pa smo jih naprosili, naj ne izvedejo tega sklepa. Ker pa „Jutro“ le noče prenehati se svojimi napadi na dr. Rybářa in dr. Gregorina, objavljamo sedaj izjavo g. Stanića.

Otvoritev ljudske knjižnice v Rojanu se je vršila preteklo nedeljo popoldan v rojanskem „Kons. društvu“. Člani akademičnega društva „Balkan“ so se za to priliko pripravili z lepim programom, ki so ga tudi častno izvršili.

Neprijetno pa je dirnilo prireditelje, da

je bil obisk tako zelo pičel. Dijaki, ki so si vzeli to plemenito nalogo, da širijo prosveto in napredek v naši okolici, bi pač zaslužili nekoliko več pozornosti in vsaj moralne podpore od strani slovenskega prebivalstva. Tudi veselje ne prireja morda za to, da bi inkasirali velike dobičke — in če bi jih, gredo isti v fond za ljudske knjižnice. Dijaki slovenski, o kojih je itak znano, da niso bogve kako premožni, temveč da si morajo navadno služiti v potu svojega obraza sredstev za življenje, vendar najdejo še toliko, da lahko dajo nekaj na stran za fond za ljudske knjižnice in se ne strašijo zato tudi drugih žrtv, ko gre za prosveto našega ljudstva. Tembolj žalostno je, da najdemo vse te žrtve in vsa ta prizadevanja dijakov tako malo odziva v naši publiki. Naša javnost je namreč doslej pokazala tako malo razumevanja za ta hvalevredna prizadevanja naše akademične mladine, da je žalostno. Žalostno za našo javnost namreč, ki s tem dokazuje, da sploh ne pojmuje velike važnosti velevažne institucije narodnih ljudskih knjižnic. In tako smo videli, da na zadnji veselici akademičnega društva „Balkan“ ni bilo dosti ljudi in posebno — kar je še najbolj žalostno, — nismo videli onega ljudstva, ki so mu ljudske knjižnice namenjene v prvi vrsti. Nismo pa videli niti tistih narodnih prvakov rojanskih, ki bi morali z vzgledom prednjačiti. Videli smo le par vedno postrvovanih ljudi, večinoma iz mesta in celo iz Sv. Ivana, ki se gotovo rojanske knjižnice ne bodo posluževali, ki so pa se svojo navzočnostjo na veselici hoteli le dokazati, da pojmujejo pomen ljudskih knjižnic za naše ljudstvo.

Balkanci so doslej ustanovili deset ljudskih knjižnic za naše ljudstvo. Če pa bodo tako podpirani od javnosti, kakor so bili doslej, in posebno, če se jim bodo simpatije tako izkazovale, kakor so se jim od strani Rojancanov, je težko verjetno, da bodo dijaki še nadalje imeli voljo truditi se in doprinesti žrtve za blagor ljudstva.

Balkanski.

Lonjerci so poslali včeraj v parlament na Dunaj sledeči telegram:

Dr. Ryba, dr. Gregorin, Mandič — Parlament Dunaj.

Odobravaljo sklepe in korake tržaških slovenskih poslancev izražamo vam neomejeno zaupanje, obsojamo nesramne, slovenski stvari skrajno škodljive napade.

Naš zvestoba do zastopnikov naše volje ne gane.

Andrej Čok-Zupan, Martin Pečar, Andrej Čok, učitelj, Čok-Palek, Dragotin Čok, Mihael Čok-Pušar Ivan Marija Čok-Golidnik Ivan Marija, Barovina Baron, Štefan Olavina Valentin Čok, Štefan Pečar, Čok-Mišnjak, Iv. Marija Čok, Andrej Čok-Pušar, Jožef Pečar, Andrej Kjuder, Josip Maver, Anton Čok, Josip Čok-Kozanov, Dr. Čok.

Slovenskemu Sokolstvu. Od sv. Jakob. Dne 13. avgusta bo slavila naša „Citálnica“ 10-letnico svojega obstanka in razvijanja društvene zastave. Sv. Jakob je sedaj še bolj ogrožen, nego nekdanj, odkar je ustanovila „Lega“ otroški vrt, katerega pomena bi bilo sokolsko društvo pri sv. Jakobu. Čujemo sicer, da se že — nekaj namerava, toda tu čaka v prvi vrsti Sokolstvo samo naloga, da vzbudi v našem ljudstvu veselje do take organizacije. Zato pa pozivljamo Sokole, posebno pa tržaške, naj se te slavnosti vdeležijo v kroju in v velikem številu, da postavijo s tem prvo podlago bodočemu St. Jakobskemu Sokolu, ki naj bi zbiral mladino, da ne zaide v tuje pokvarjene družbe. Pozivljamo pa tudi br. Sokolska društva iz ostale dežele, naj se udeležijo te slavnosti, ker s tem store veliko narodno delo. Na zdar!

Tržaška mala kronika.

Slučaj kolere v Puli? — Z izvestne strani smo prejeli sinoči vest, da se je včeraj v Puli na Lloydovem parniku „Gautsch“ pojavil slučaj kolere. — Dasiravno te vesti vsled pozne ure ne moremo kontrolirati, beležimo jo po dolžnosti kronistov, vendar pa upamo da se, ako gornja vest odgovarja resnici, bolezen ne bo širila in da oblasti ukrepejo vse potrebno, da ostane ta slučaj osamljen.

Poskušeni samomor. — Romea Corsi, stara 22 let, stanujoča v Istrski ulici št. 75, je sinoči ob 10.30 pod sv. Jakobskim železniškim mostom izpila dozo jesihovalne kisline. Zdravniška postaja jo je spravila v mestno bolnišnico. Vzrok obupnemu činu — nesrečna ljubezen!

Nagla smrt. 44 letnega trgovca Antona Oblaka, stan. v ul. Carradori je sinoči ob 6.30 uri zadela srčna kap. — Bil je takoj mrtev.

Padel z ladije. Angelo Trangabullo, 18-letni mornar na italijanski jadrnici „Belleme“ je sinoči padel v Veliki kanal. Ko se je hotel rešiti iz vode in se popeti zopet na ladijo, si je zlomil desno nogo.

Solnčarica je včeraj zadela 27-letnega voznika Ant. Flega, stan. v ulici Medija 40 in kotlarja Petra Lončarja, stan. v ul. Molin a vento 28.

Ukradena voz in konj? Včeraj ob 3. pop. je neki človek v ul. Arcata naprosil Cezarja Kokovića, naj mu za hip varuje konja in voza, češ, da se mora radi nekega nujnega opravila nekam odstraniti, a da se kmalu vrne. Kokvić je čuval konja in voz

do 7. ure zvečer. Ko je videl, da ni od nikoder človeka, ki mu je oboje izročil, je odvedel konja in voz na policijo. Bržkone je bilo oboje ukradeno.

Nobenega slučaja kolere več. Predvčerajšnjem in včeraj ni bil prijavljen noben nov slučaj kolere, dokaz, da dosednji slučaj ostanejo več ali manj osamljeni. Radi previdnosti so bile včeraj internirane v bolnišnici tri osebe. Šest so jih izpustili. Stanje na koleri obbolelega mornarja Mangusso se je znatno zboljšalo.

45-letna cvetličarka Marija Pertot iz Barkovell (Bajtovci) je bila včeraj opoludne prepeljana v Magdalensko bolnišnico, ker je obbolela na črevih. Dotični zdravnik ni mogel izključiti možnosti, da je okužena. Ali glasom poročil, ki smo jih sinoči prejeli iz bolnišnice, se doslej ne potrja sum, da bi bila imenovana obbolela za kolero, ampak le na običajni gastro-enteritidi.

Znatna tatvina draguljev. — Roza Borcetti, stanujoča v ul. Medija št. 38, je predvčerajšnjem med 7. in 8. uro zvečer bila odsotna od doma. Ko se je povrnila, je v svoje nemilo začudenje konstatirala da so med njeno odsotnostjo tatovi prišli v njeno stanovanje in jej vkradli razno zlatenino in dragulje v skupni vrednosti 1146 kron.

Radi javnega nasilja. Ivan Ludwig, 22-letni delavec iz Trsta, živi v konkubinatnu z Emilijo Dezorzi, s katero ima več otrok. Predsinočnjem je pred polnočjo našel svoje žensko na trgu pred bolnišnico in iz jeze, da jo nahaja ob taki uri izven hiše, je začel brutalno pretepati. Redarju, ki je hotel storiti konec grdemu prizoru, je možakar odgovoril s surovostmi, in ko je bil aretiran, se je postavil v bran. Trebalo je kar štirih redarjev, da so ga odvedli v zapor.

Tatvina na parniku. Predsinočnjem je bil aretiran grški premogar Tanibusios, star 18 let, vkrcan na parniku „Petka“ ker je na sumu da je svojemu tovarišu vkradel 120 K.

Koledar in vreme. — Danes: Ana, mati M. D. — Jutri: Pantaleon. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 31° Cels. — Vreme včeraj: lepo. — Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, tendenca za nevihte, lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

Tržaški Sokol.

Ženski oddelek tržaškega Sokola ima svojo redno telovadbo v središču in sobotah ob 7. uri zvečer.

Učiteljski zbor.

Pevsko društvo „Ilirija“ vabi n. p. pevce in pevke, da se gotovo polnoštevno udeležijo današnje pevske veje, ki bo od 8. do 10. ure zvečer. Pevci in pevke so naprošeni, naj ne izostajajo od vaj, ker je več nastopov pred durmi. Vabimo tudi nove pevske moči, da se zglase v pevskih prostorih. To morejo storiti ob torkih in petkih od 8. do 10. ure zvečer, ulica Montechi 15, pritličje.

Slovensko akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu. Za danes, dne 26. t. m. ob 7. uri zvečer sklicujem odborovo sejo.

Tajnik.

Odbor tržaškega koles. društva „Balkan“ opozarja interesovana koles. društva na Goriškem, da je termin za vpisovanje dirkačev od 30. julija t. l. in da potem roku se ne vsprejema več nikakih prijav. Prosimo torej da nemudoma to store! Dosedaj sta priglasiila svoje dirkače „Orao“ in „Sokol“ iz Zagreba.

Ker se bliža rok k svojemu koncu, se nadejamo, da bodo koles. društva uvaževala ta poziv.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes dne 26. t. m. od 9. do 11. predpol.

Chiffonier, mramornati umivalnik z zrcalom za 1 osebo, obešalnik za obleke, nočna mizica, železna postelja, žimnik, kanape z naslonjači, peresa za posteljo, kuhinjska omara, sodi od 5—670 l, dakizane, prazne steklenice, polica, miza pokrita s cincom, učna tabla.

Sunlight

je res — čudovito!

Jaz operem z njim svoje perilo v polovici časa, s polovico truda in s polovico množine mila!

Opustite kuhanje in drgnjenje, ker milo :: Sunlight :: popolnoma samo odpravi : nesnago.

Komadi po 30 in 16 vinarjev.

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „Alipinista“ v Via Sebastiano št. 7.

Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd. MLUVI ČESKY! MLUVI ČESKI!

Trst, Corso 2. Telef. 1071.

Linoleum Haas

Pristni linoleum K 2:50 m²

Podolgate preproge 67 cm. 1:80 met.

Preproge v vseh velikostih z varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 7:90

200/300 K 15— itd.

Gospodarski predpasniki iz voščene platna K 2:50

Namizni prti 85/115 cm 2:80

„ 65/150 cm 1:80

Površniki iz gumlja od K 20 dalje.

Podrjuhe po 70 stot.

Ovratniki iz kavčuka 50

Manšete iz kavčuka 60

— Pošilja se tudi na deželo. — 136

Doktorica :: Klara Kukovec

ima

: SVOJ AMBULATORIJ :

za ženske in otroške bolezni

v Trstu, Piazza della Borsa 7, II.

Ordinuje od 3—4½ ure pop.

:: LIFT :: :: LIFT ::

Pekarne in sladščičarne Josip Pahor-Trst

Centrala: Via Madonnina št. 39.

PODRUŽNICE:

Via Giuseppe Farini 12. in Via S. Marco 25.

Trikrat na dan svež kruh. — Vino v steklenicah. — Likerji. — Biškovinov vsake vrste. — Moka iz prvih mlinov. ::

POSTREŽBA NA DOM.

Telefon št. 11-90.

Antonio Dobner

— urar in zlatar —

sodni izvedenec

se je preselil v ul. DELLE POSTE 3 vogal Torre bianca (TOBAKARNA)

Sprejema vsakovrstne popravke PO ZMERNIH CENAH Z JAM-TVOM.

Prodajaln. ur in dragocenosti G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postrežen, Vam svetujem, da greste

v ulico Riborgo št. 31

(„Al buon Operaio“)

tam dobite vsakovrstno obuvalo od najfinejših do najnavadnejših vrste po nizki ceni.“ SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznami trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48

Obleke „ „ platna „ 4—18

Obleke za dečke iz blaga od K 10—28

Obleke „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2:14—14.

Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Županstvo Temnica na Krasu vabi vse nad 10 let v Trstu biva-joče osebe, da se zgledajo v gostilni

„Narodne Delavske Organizacije“ in oddajo svoj naslov in druge podrobnosti v svrhu dosege domovinstva v Trstu.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 K 50 st.

Radi plačilne zaostlosti več velikih tvornosti mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zalogo čevljev globoko pod proizvodnjo ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, usnje rujavo ali črno galonirano, s predniki in močno močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša fasona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo samo 7 K 50.

Pošiljatev po povzetju

H. SPINGARN, eksport čevljev

Krakovo št. 240

Sme se zamenjati in se vrne denar.

Zastopstva :: specerijske stroke

se prevzamejo za mesto Ljubljana. — Samo upeljane in solidne hiše se vpoštevajo. Prijazne ponudbe pod šifro: „M. L. 100“

:: :: Ljubljana, Posterstante. :: ::

Zobotehniški :: ateljé Josip König

koncesionovani zobni tehnik, diplomovan

dentist na dentistični akademiji v Parizu.

Trst, ul. Farneto 36, II. n.

V novi trgovini

ul. Carlo Ghega 2 (bivša mirodilnica)

je dospela :: partija porcelanaste

Posode

po priloznostnih cenah. — Samo za malo dni!

Manufakturna trgovina

— filijalka —

Enrico de Franceschi

ul. delle Poste 10, vogal Valdirivo.

VELIK IZBOR

volnena in bombažnata blaga, perila, sraje in drobnarij, kakor tudi izgotovljenega perila za moške in ženske. Cene zmernne.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice 2051

Sprejme razcarinjaje kakoršnegasibodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Proces „Banca Popolare Goriziana“

pred goriško poroto.

V torek, dne 25. julija 1911.

Nadaljne zaslišavanje priča.

Ana Beltrame-Danieli

izpove, da je sopotpisala za Confortija menico, da je v začetku dobil ustanovni kapital. Od 10.000 je plačala pri Videmski banki za Confortija 7200 in to vsled tega, ker je Conforti faliral. Priča izpove v prilog zakonskih Conforti.

Priča Riva Danieli

iz Milana je bila prisotna pri hišni preiskavi Confortijev. Opisuje, kako se je preiskava vršila, in da je našel komisar zavoj bankovcev z napisom „Za B. P.“

Priča Jurij Bombig,

župan goriški je bil član upravnega sveta. Izpove, da ni vedel za igro. Njegove nadaljnjše izpovedbe se krijejo z onimi drugih upravnih svetnikov. Izjavi, da je vsled jamstva pri banki izgubil, kar je imel premoženja.

Lenassi da je bil za konkurz, namesto za likvidacijo, ker je bil prepričan, da bi manje škodoval, kakor likvidacija. Priča trdi, da je polom B. P. povzročil, da so vlagatelji tudi pri vseh drugih bankah dvignili svoj denar. Tako je bil ta krah zelo škodljiv splošnosti.

Drž. pravnik: Ste Vi, g. Bombig povabil dr. Baderja naj vstopi v upravni svet?

Bombig: Žalibog! Prečita se na to izpovedba priče tekom preiskave. V tej pravi priča, da so ga opeharili, ker ga niso prav informirali.

Dr. Luzzatto stavi potem Bombigu razna vprašanja, ki ne povedo nič novega.

Lenassi trdi nasproti Bombigu, da je takoj podpisal za 60.000 K. Bombig to zanika in trdi, da Colle se je pri njem pritoževal ker ni bilo nikoli sej in je tudi trdil, da je občna denarna kriza vplivala na polom.

Ko priča omeni dobo, ko se je izvedelo za primanjkljaj, izjavi Colle, da ko se e predložila Videmski banki menica za 50.000 K je bil že dognan primanjkljaj za 650.000 K, dočim se sedaj trdi, da meseca aprila in maja se je vedelo samo za 400.000 K primanjkljaja. Tu se vname živahno prerkanje med Lenassijem, Colle-om in Luzzatom v zadevi igranja. Končno vpraša drž. pravnik Colle-ta: „Ali vzdržujete vi svojo trditve?“

Colle: Vzdržujem in ponavljam da l. 1908 sem se podal na Lenassijev dom in mu povedal glede glasov o igri, ter sem ga prosil naj skliče sejo. On pa se je branil.

Lenassi: To je izgovor! Zakaj pa ni Colle šel povedat tudi drugim, namesto da je vbežal. — Sledi še nekaj manj važnih izpovedb.

Prih. obravnava v sredo ob 8. uri jutraj.

Vesti iz Goriške.

Izjava. „Edinost“ je v svoji števil. 190, izišli dne 10. julija 1911, objavila v dopisu: Iz Naklega na naslov preč. gospoda Antona Stembergerja, župnega upravitelja v pok. v Škocjanu, mej drugim ta le stavek:

„Čemu je dal preč g. Ante Gombačevemu hlapcu Jakobu Likobu denar, naj se kot pristaš dr. Gregorina vzdrži volitve?“

Podpisano uredništvo izjavlja, da je ta vest povsem neresnična; za to obžaluje, da jo je objavilo ter jo preklicuje v cellem obsegu.

V Trstu, dne 25. julija 1911.

Uredništvo „Edinosti“.

Izletni program za nedeljo 6. avgusta t. l. — Koncert CM podružnice v Nabrežini. V teh pasjih dneh ekvatorske vročine si pač vsak meščan želi ulti mestnim zidovom. Beati possidentes si kaj takega pač lahko privoščijo. Vse drugače pa je z onimi, katerim je fortuna mačeha in ki se morajo v potu svojega obraza boriti za obstanek svojih ljubih. Ves teden se vbijalo in trudilo, samo nedelja jim dovoljuje malo počitka v vsakdanjem tedenskem življenjskem boju. In to pavo pa non possidens najbolje porablja, ako odteza zaduhlemu mestnemu prahu svoja pljuča ter se podaja s svojci v zeleno naravo.

Najbolj pripraven kraj za izlete pa je bližnja Nabrežina, ki slovi daleč na okoli po svojem pristnem teranu. 6. avgusta pa dobi Nabrežina še večjo atrakcijo: vršil se bo namreč tu CM koncert, na katerem bosta sodelovali: Tržačanom vrlo dobro znano pevsko društvo „Adrija“ iz Barkovelj in CM podružnica v Nabrežini. Nastopijo pa tudi širom znani stari nabrežinski pevci. Detalirani program bo sledil pozneje. Zadržuje se pa vsakemu rodoljubu fakt, da bo ta prireditev CM družbi v korist.

Zategadelj mislim, da vsak zaveden Tržačan in Kraševac, ki se bo hotel 6. avgusta t. l. spočiti od trudopolnega tedenskega dela, napravi sedaj trden sklep: v

nedeljo 6. avgusta na CM koncert v Nabrežino, da zadostim svoji narodni dolžnosti napram CM družbi.

Vesti iz Istre.

Iz Doline 22. julija. In spet je smrt zahtevala svoje. Danes smo izročili materi zemlji ugledno starko Marijo Sancin vdovo pok. Ivana, p. d. Slovenko.

Pokojnica je bila vzor-mati in gospodinja. A da je bila v občje priljubljena, je pokazal številni pogreb vključ delavnemu dnevu in vključ temu, da so ljudje zaposleni na obilem delu.

Pokojnica je bila hči odlikovanega župana pok. Ivana Lovrihe, sestra blagega duhovna-glagoljša Andreju Lovrihe (bivšega topolovškega kapelana, ki je bil do svoje smrti zvest pristaš slovenskega bogoslužja) in mati prerano umrlega župana Ivana Sancina, ki je začel vzorno urejevati dolinsko občino. — Pokojnica počiva na pokopališču sv. Martina poleg očeta in brata.

Bodi ji zemljica lahka in ohranjen jej bodi potomcev poznih hvaležen spomin.

Podružnica CM družbe za Lazaret s sedežem pri Pobegih vabi na prvo redno skupščino, ki se bo vršila v nedeljo, dne 30. julija t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani „Konsumnega društva“ v Čezarjih s sledečim dnevnim redom: 1.) Sprejemanje članov; 2.) Prečitane pravil; 3.) Volitev odbora in namestnikov; 4.) Slučajnosti.

BORZA.

Sredi hlastnega vrvenja milijonskega mesta stoji borza: ponosno in veličastno poslopije v svoji imponujoči arhitektoniki. Skrivnost, mističen mir veje iz te stavbe. A ta mir je samo dozdeven. Za zidovi dre-majo sile, ki se često razvnamajo in delujejo čez oceane in kontinente... Samo par ur na dan vskipeva življenje v tej ponosni stavbi. A tudi takrat ima to življenje navadno nekaj mirnega, samozavestnega na sebi. Nekič je, nego bi si le kdo predstavljaj.

Tu se srečavajo že desetletja skoro eni in isti obrazi; vsled tega je medsebojno poslovanje neprisluseno in skoro prijateljsko.

Samo tedaj, ko industrijski stroji hitreje delujejo in tovarniški dimniki močneje vale svoj dim, ali pa če se nahaja industrija v kritičnih trenutkih, vsled česar kurzi strmoglavljajo na brezupne nižine: tedaj bije tudi v tem sicer mirnem poslopiju razburkano in strastno življenje.

Tako tudi danes, ko vlada veliko gibanje v industrijskih papirjih. Borzna dvorana je natičeno polna. Preveča go neprestano, gori do galerij slišno mrmranje. Skupine se stvarjajo in razpadajo ter zopet združujejo. Kakor vedno, tako tudi danes ni tukaj govora o drugem, nego o opravih in o konjunktur. Smo pač na borzi: na denarnem in akcijskem trgu. Tu vidimo veletržce, katerih trgovske zveze objemljejo vso zemljo. Poslovanje se razvija mrzlično. Tu pa tam je čuti kratek smeh. Torej se ti ljudje ne zanimajo samo za dividende in taničime, marveč tudi za najnovejše borzne dovipe. V skupine se vmešavajo senzali, ki skušajo uganiti naročila veleindustrijev in veletržcev, ki so tu kakor kralji v svojem kraljestvu. Vmes tekajo raznašalci depeš, ki razdeljajo zadnje brzjavke z zunanjih borz. Sredi tega hlastnega življenja zadostuje katerikoli prikimanje z glavo, ena beseda, en migljaj, da prihajajo v tok stotisočaki denarja. Tu ima močni svojo pravico, in takih ne manjka. Prostorji senzalov so obkoljeni po pritiskujoči in pehajoči se množici. Kar ljudi danes razburja in neti, to je novica, da se ima izvršiti spojitev dveh velikih industrijskih podjetij. Splošno se pričakuje velika „Hausse“. Pri prvih poročilih o nameravani združitvi je poskočil kurz obeh akcij za 30 K. Ko se je še doznalo, da je pričakovati ugodne dividende, se Hausse nadaljuje. Dotičnim družbam je to zelo prijetno. Pa imata družbi tu tudi svoje zaupnike, ki imajo nalogo, da potiskajo kurze čim višje. Ob sklepu borze razkazujeta obe akciji velik povišek....

Pred komaj par meseci je v tem poslopiju vladala velika panika. Najprej kolosalno povpraševanje po akcijah nekega industrijskega podjetja, o bodočnosti katerega so krožile naravnost bajno ugodne vesti. Kurz je poskočil gorostasno, ljudje so se za te akcije kar trgali. Potem je prišla panika... Prodati! Prodati! Le preč s tem papirjem, ki je pekel v rokah kakor razbeljeno železo.... V par dneh je strmoglavil kurz za 100 K pri akciji in je pokopal pod seboj denar tisočev in tisočev....

Skozi dvorano doni glasen zvončni signal. Borzna ura je pri koncu. Neredno silijo možje k izhodu. Nekateri veselih obrazov, drugi s potezami polnih skrbi in negotovosti. Vse pa obvladuje samo ena misel: „Kaj prinese jutrnji dan?“

Oglase treba naslovljati na
Inseratni oddelk „Edinosti“

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in ser. oddelku.

Dobro vpeljana trgovina z mehanizmom za proizvodnjo testenin se proda po zelo nizki ceni. Molino a vento 70 S Beona. 1252

Iščejo se rezitelji za milo. — To-arna mila Pollak. 1293

Pekarna-mlekarna v sredi mesta, dobiček gotov se proda takoj K 1800.— Petronio, kavarna Olimpo 1294

Krojaškega pomočnika malih kosov iščem. Anton Gregoretič, Repintabor p. Opčina 1270

Pijte samo „Tolstovrsko slatino“. Naroi se v Tolstem vrhu, 736

Redka prilika. Proda se radi smrti v večji vasi na Primorskem hiša z velikim senčnatim dvoriščem v dobrem stanu s prodajalnicami in krmom. Potrebneje kapitala najmanj 2000 kron. Drugo se pričaka po dogovoru. Letnega prometa 45 tisoč kron, a ta svota se podvoji na la ek nacin. — Naslov pove inseratni oddelk „Edinosti“. 1268

V Avberju priredijo mladeniči v nedeljo 30. 7., t. j. na shod sv. Jakoba javni ples na dvorišču gostilne Ukmar 1282

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5 Trgovina jestvin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidovec

CENIKE

JEDIL IN PIJAČ

za gostilne, restavracije in hotele v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku je založila v raznih oblikah in po zmerni ceni

tiskarna „Edinost“ v Trstu

ulica Giorgio Galatti 20.

Josip Semul č

TRST, ulica dell' Istituto št. 5

Priporoča slav. občinstvu SVOJO PEKARNO in SLADČIČARNO, v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovrstne sladčice. Muka iz I. mlinov ter maslo. Likeri, vino in pivo v stekli.

Postrežba tudi na dom.

Kron 6200 !!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša, kar jih obstoji. GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10 11. Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica del Bachi 16, vogal ulica BoscheM TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske).

Automobili na posodo po zmerni ceni.

Vareto in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba.

Krojačnica za cvolisti in voljake .

Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6. II. n

Priporoča se slavem občinstvu in vojaštvu za vsakovrstna dela. Blage prve vrste, delo solidno, cene zmerne

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne desčice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!

Strugarski oddelk nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. — Obisk strokovnjaka

interesentom brezplačno.

329

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH.

Delo dobro in z jamčenostjo.

Telef. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenko.

V najem se oddajo bicikli

Zaloga dvokoles

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria šte. 12

V. Osvaldella 501

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. pop.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

Ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò šte. 9 (nad Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop

Zaloga obuvala

in lastna delalnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 31.

Filijalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Podruž. via Riborgo 28

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Počitnice!

Več lepih sob s popolnoma novo opravo v novem dvorcu z lepim razgledom in hladno senco, 8 minut od kolodvora v Ljubljani, na željo tudi s hrano se odda takoj.

Naslov: J. Bole, Tabor 4, Ljubljana

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specijalist za popravljanje roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti.

Jamči za popolno delo in se ne boji konkurence.

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisodori over“ (Milleforti)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slusjim, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) — Telefon 377

Poštno pošiljate se izvršujejo takoj in franko, ako se doplačje Kron 1.10.